

Potrivit art. 5 din noua lege pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice, **M. S. Regele**, pe temeiul recomandării d-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii, a bine-voit a numi, cu înaltul decret regal cu No. 3.475 („Monitorul Oficial“ No. 32 din 14/27 Mai a. c.), ca membri în Comisiunea monumentelor istorice, pe un period de cinci ani, pe **P. S. Episcop al Dunării de jos** **D. D. Nifon**, ca delegat al Sfântului Sinod, și pe d-nii: **I. Kalinderu**, doctor în drept dela Universitatea din Paris și consilier onorar la Înalta Curte de Casație; **dr. C. I. Istrati**, pro-

fesor la Universitate și membru al Academiei Române; **D. Onciul**, profesor la Universitate și membru al Academiei Române; **E. A. Pangrati**, profesor la Universitate și director al Școlii naționale de arhitectură; **Gr. Cerkez**, profesor la Școala de poduri și șosele și la Școala națională de arhitectură; **G. Murnu**, profesor la Universitate și **G. Balș**, inginer.

Această nouă Comisiune a monumentelor istorice a fost instalată de către d-l Ministru al Cultelor și Instrucțiunii în ziua de 17 Mai, când s'au rostii și următoarele cuvântări:

CUVÂNTĂRILE ROSTITE CU OCAZIA INSTALĂRII NOUII COMISIUNI

Cuvântarea d-lui I. Kalinderu

Domnule ministru,

Sunt fericit că vă pot saluta iar aci! Ca cel mai în vârstă dintre membrii comisiunii, dați-mi voe să vă mulțumesc totdeodată, în numele tuturor și cu adâncă recunoștință, pentru noua lege a conservării și restaurării monumentelor istorice.

Isvorâtă din experiență și din trebuinți bine simțite, și, alcătuită cu caldul interes, ce ați purtat totdeauna trecutului nostru național, noua organizație va aduce desigur roadele ce așteptăm cu toții.

După cum am avut prilejul a spune și altădată, multe din dispozițiunile legii vechi, nu mai corespundeau necesității. În prima linie numărul membrilor era prea mic față de înmulțirea lucrărilor. Mă bucur că l-ați ridicat la nouă și că ați prevăzut posibilitatea de a fi sporit încă, în caz de nevoie. Apoi, introducerea în sânul comisiunii a unui membru din înaltul cler, e din cele mai bine-venite, de oarece monumentele noastre sunt, în cea mai mare parte, sfinte lăcașuri, iar în afară de clădirea propriu zisă, bisericile și mănăstirile, cuprind picturi, icoane și odoare sfinte, care stau în legătură cu cultul divin și asupra cărora luminile unui membru al Sf. Sinod ne pot fi de cel mai mare fo-

los. Deosebit de aceasta ați dat comisiunii latitudinea de a lua, prin contract și după trebuință, un personal temporar, compus din sculptori, pictori, etc. Tot în scopul activării lucrărilor noastre ați schimbat articolul din-nainte, după cari unii din membrii făceau parte deadreptul din comisiune, și ați prevăzut numirea lor — pe un timp determinat, de 5 ani — dintre persoanele cele mai competente în științele istorice, arheologice, arhitectonice și tehnice, sau îndeobște cunoscute ca pricepute în artele frumoase. Motivele sunt arătate foarte luminos în expunerea ce a însoțit proiectul de lege. Mai mult, ați prevăzut că prin regulament se vor lua dispozițiuni față de membrii cari nu vor participa la ședințe și nu vor lucra pentru ajungerea scopului comisiunii. Această măsură v'a fost inspirată, de sigur, tot de experiență, căci în trecut, fie din cauză că unii din membrii făceau parte de drept, fie pentru alte considerațiuni, de multe ori, abia dacă ne puteam întruni doi-trei. Ea se mai impune și prin caracterul comisiunii, care nu e obligator și nu conține alt îndemn, decât dragostea pentru păstrarea monumentelor, însă o dragoste puternică, unită cu dorința vie de a lucra pe acest ogor sacru al patriei.

Vine apoi lărgirea atribuțiunilor comisiunii și întinderea supravegherii ei asupra res-

taurării și conservării tuturor monumentelor, fără excepțiune. Comisiunea va îngriji dar și de întreținerea bisericilor Curtea de Argeș, Sf. Nicolae și Trei Erarhji din Iași, etc., prin organele sale și cu oamenii de serviciu necesari, încetând orce amestec străin. Pentru a putea face aceasta Ministerul îi va pune la dispoziție fondurile ce are prevăzute sau le va prevedea pentru asemenea cheltuieli.

În căderea Comisiunii mai e trecută, la art. 2, îngrijirea muzeelor de artă plastică și de artă religioasă, care sunt puse sub directa sa conducere. Muzeul de artă religioasă a fost înființat cu concursul prețios al d-lui P. Gârboviceanu, fostul administrator al Casei Bisericei, și se găsește pe cale bună, mulțumită și actualului conservator, care și-a dat multă osteneală la înjghebarea lui; acest muzeu se îmbogățește din zi în zi, iar la timp se va face o clasificare definitivă a obiectelor.

Muzeul de artă plastică încă e bine început, și suntem în căutarea unui conservator priceput, care să întrunească condițiunile legii. Pentru facerea mulagelor de pe sculpturile și decorațiunile importante ce se găsesc la vechile biserici și mănăstiri, Ministerul a însărcinat un sculptor care să lucreze după indicațiunile Comisiunii, sub supravegherea ei și conform programului ce a întocmit acum doi ani. Mai târziu vom vedea dacă e bine să înzestram acest muzeu și cu reproducțiuni de pe operele de sculptură din antichitatea greacă și romană, așa cum e la unele muzee înființate în Statele mai mici ale Germaniei, ca la cel din Weimar.

În sfârșit Comisiunea nu va mai avea numai un vot consultativ, ca până acum, ci va putea propune singură lucrări rămânând, bine înțeles, tot Ministerului hotărârea în ultima instanță.

Amintesc aci, fiind în legătură, reglementarea serviciilor Comisiunii și numirea unui personal cu cunoștințele istorice și arheologice, ce se cer prin art. 5 din lege. Această condițiune fiind aplicabilă la întregul personal, dela mic la mare, va face din Serviciul Monumentelor Istorice un centru ales și plăcut de cultură istorică.

Nu uit nici formarea și administrarea arhivului arheologic, care coprinde până acum planurile, desaturile, fotografiile monumentelor restaurate sau luate în studiu de noi. Pentru ca acest arhiv să fie complet, însă, și să poată atinge scopul, e necesar să se adune și toate actele privitoare la restaurările executate înainte și mai târziu în afară de comisiune. Iar, cu timpul, să nădăjduim că vom putea ajunge și la acel «*Corpus inscriptionum slavo-romanicarum*», atât de folosit pentru studiul amănunțit al monumentelor noastre.

Ca dispozițiuni nouă sunt: trecerea săpă-

turilor sub privegherea comisiunii, prin derogare la «Legea pentru descoperirea monumentelor și obiectelor vechi», și înființarea «Casei Monumentelor Istorice».

În privința săpăturilor, noua lege e foarte bine întocmită, căci după cum ați zis, comisiunea fiind alcătuită din mai mulți bărbați competenți, e mai în măsură să se rostească asupra lor, decât o singură persoană. Avem apoi printre noi pe d-l Murnu, profesor de arheologie, și era timpul ca săpăturile să se accelereze, după putință, făcându-se sub conducerea mai multora, nu numai a unuia singur, ca până acum. În statele apusene există asupra conservării monumentelor și obiectelor antice, o întreagă legislațiune, în care săpăturile intră cu o bună parte și se întreprind de mai multe persoane și chiar de societăți istorice. Firește, sub privegherea autorității respective.

Astfel în Franța, până la o vreme, săpăturile se puteau face aproape de oricine era cunoscut ca competent. În Noemvrie 1910, guvernul francez a depus însă un proiect de lege, prin care a supus săpăturile unor anumite formalități, rezervând statului, atât dreptul de control, cât și acela de a modifica planul de cercetare, când s'ar găsi că nu e bun sau că e contrar interesului științei, cum și de a se substitui celor cari le fac. Controlul se exercită direct sau prin societăți și specialiști.

În Italia, administrația publică e de o generozitate și mai mare. Se dă drept a face săpături, sub supravegherea autorității, oricărei persoane cu o situație stabilită și recunoscută ca pricepută în ale antichității; uneori se hotărăște chiar modul împărțirii lucrurilor descoperite. În această privință n'am decât să mă refer la unele articole, ce am citit acum câțva timp, în «*Revue Archéologique*» care apare la Paris sub direcțiunea cunoscuților G. Perrot și S. Reinach. În acele articole se vorbea și de săpăturile întreprinse de Conte Tyszkiewicz și de d-l Castalani, giuvaergiu, de profesiune, dacă nu mă înșel. Conte Tyszkiewicz a încetat din viață acum 3—4 ani, lăsând o colecție foarte bogată, iar d-l Castalani trăește încă, după cât știu la Roma.

În celelalte țări specialiștii sunt numeroși, tot astfel societățile istorice și arheologice. Vechia «*Société Nationale des Antiquaires de France*» numără printre membrii de onoare, activi și corespondenți din țară și străinătate: profesori universitari, savanți, cum și persoane din alte straturi sociale, iubitoare de antichități.

Avem și noi câțiva specialiști și mă bucur că prin noua lege nu vor mai fi ținuți departe, ci li se va da prilej de a-și întinde cercetările, spre binele științei.

Pentru înființarea Casei Monumentelor

istorice ne felicităm din toată inima, fiind o inovațiune care n'a fost încă aplicată în alte părți și care va înlesni mult activitatea comisiunii.

Înainte fondul, care nu se cheltuia într'un exercițiu, sau din diferite împrejurări nu se putea întrebuința în scopul pentru care fusese alocat, se anulă, conform legii comptabilității publice. De acum greutatea aceasta este înlăturată, prin Casa Monumentelor, căreia i-ați dat totodată, prin mijlocirea casei Bisericii, dreptul de a primi legate și donațiuni, cum și subvențiuni de la județe. În acest chip ea va contribui desigur și la înmulțirea numărului generoșilor iubitori de păstrarea marturiilor trecutului nostru, cum și la îndemnul urmașilor fericiților cititori de a continua pioasa tradiție strămoșească, căreia datorim cea mai mare parte din monumentele noastre.

Cât pentru subvențiile județelor, ați avut în vedere nerăbdarea unora dintre ele pentru restaurarea monumentelor din coprinsul lor, fie spre a nu se ruina, fie ca podoabă pentru orașele și localitățile unde se află. Când se vor înființa muzeele istorice regionale, despre care se vorbește în art. 2 din lege, se va vedea și mai bine datoria ce au județele de a îngriji de monumente în interesul răspândirii în public a simțului și priceperii valorii lor, și aceasta mai ales spre a întări conștiința națională.

Legea nouă mai diferă de cea veche prin introducerea membrilor corespondenți onorifici, după trebuință, câte unu sau doi de județ, așa cum sunt în alte țări. La noi membrii corespondenți erau indicați, atât pentru supravegherea săpăturilor și restaurărilor, cât mai cu seamă pentru atribuțiunea ce li s'a dat, de a ține comisiunea în curent cu tot ce privește descoperirile și obiectele vechi. Potrivit art. 4 membrii corespondenți vor colabora și la Buletinul Comisiei, alături de noi și de alți scriitori de specialitate. În dispozițiunile din 1893, privitoare la descoperirea monumentelor și obiectelor antice, este trecută o îndatorire pentru sub-prefecți și primari, de a raporta Ministerului despre orice obiecte istorice s'ar găsi. Dar câte asemenea rapoarte s'au făcut de atunci și câte descoperiri s'au făptuit în acest mod? Acest neajuns sperăm să dispară, căci membrii corespondenți vor fi aleși tot dintre persoanele competente și cunoscute ca pasionate pentru studiul trecutului.

Fiind că am vorbit de dispozițiunile vechi legi pentru descoperirea monumentelor și obiectelor, îngăduiți să adaug că va trebui și ea modificată și completată, cu deosebire în partea privitoare la declararea obiectelor aflate și reținerea lor în țară.

Căci, dacă n'am avut picturi de valoarea acelor din Italia, de pildă, am avut și avem însă icoane și alte obiecte, mai mult sau mai

puțin artistice, dar foarte însemnate pentru cunoașterea istoriei noastre.

La o biserică sau alt monument vechiu, aproape nu este piatră sau lemn, care prin forma, prin tăetura sau sculptura lui, să nu fie de folos pentru studiul și stabilirea stilului construcției.

În noua lege s'au mai introdus și alte îmbunătățiri și ne vom bucura și mai mult dacă veți binevoi a ne pune la dispoziție un local propriu, încăpător și potrivit întinderii lucrărilor și organizației actuale. Mă opresc însă, aici, iar, ca încheiere, mă fac interpretul tuturor membrilor și vă felicit, în modul cel mai viu, domnule ministru, pentru încurajarea și sprijinul ce ne dați la aplicarea legii.

Fără îndoială timpul va mai scoate la iveală unele necesități și lipsuri, dar pasul cel mare eră acesta, căci, încă o dată, națiunile nu trăesc numai prin prezent, ci și prin trecut.

Din acest trecut se frământă prezentul, iar din cunoașterea temeinică a istoriei isvorăște îndemnul și energia luminată care pregătește viitorul.

Din partea noastră vă asigurăm că vom pune toată râvna. Vom fi neobosiți și vom face ca armonia să domnească printre noi, și să fie totdeauna la înălțimea dragostei, ce purtăm scumpelor noastre monumente istorice.

În aceste sentimente vom și începe în curând activitatea noastră și anume cu întocmirea bugetului, care nu s'a putut face până acum, fiindcă n'a fost constituită comisia.

Cu aceasta aș fi terminat, și am putea trece la celelalte lucrări, dar fiindcă unul dintre cei mai distinși colegi ai noștri pe care mulți dintre noi cei mai vechi l-am avut și înainte în această comisie, d-l Pangrati, lipsește astăzi, din cauza dureroasei pierderi a soției sale, să ne oprim câțva timp ca să putem transmite și de aici mult încercatului coleg, adâncă noastră compătimire pentru pierderea ce a suferit, rugând pe Cel a tot puternic să-l susțină în momente atât de crude.

Răspunsul d-lui ministru C. Dissescu

Domnilor colegi,

Sunt foarte mișcat de cuvintele pe care d-l Kalinderu, atât personal, cât și ca interpret al d-voastre, mi le-a exprimat.

Eu, la grațitudinea adusă legii, care în realitate este rezultatul unei discuțiuni și colaborări cu d-v., și în deosebi cu d-l Kalinderu, căruia i-am supus toate lucrările, voi vorbi de o altă grațitudine mai puternică și de fiecare moment mai eficăce.

Cu drept cuvânt s'a zis că, atât valorează legea, cât omul însărcinat să o îndeplinească.

O lege este un mănunchi de idei, de abstracțiuni; formularea lor se înțelege că este un lucru prețios. Dar îndeplinirea faptelor fiind mai grea decât conceperea ideilor, desigur că Românii aveau mare dreptate când apreciau mai mult faptele decât ideile, când vedeau adevărata valoare a unei legi în oamenii chemați să o aplice.

Și dacă ideile puse în această lege sunt numai puncte de plecare și norme conducătoare, desigur că, asupra d-v., care realizați faptele, trebuie să se resfrângă elogiile mai mult decât asupra ideilor.

De aceea cea dintâi datorie a mea este să vă exprim gratitudinea că ați primit această sarcină, care, ce este drept, de astădată are și ceva plăcut într'ânsa, pentru că nu este puțin lucru să trăiești în trecut. Pentru mine totdeauna trecutul a avut pas înaintea viitorului. Mi-aduc aminte că într'o împrejurare spuneam în public: viitorul mă interesează mai puțin din cauza îndoielii ce produce în mine; pe câtă vreme trecutul este ceva cunoscut, ceva sigur din cauza certitudinii pe care ne-a dat-o; și lui îi datorăm ceva mai mult decât viitorului.

Mie unuia, adevărul acesta mi se pare atât de învederat că ași putea zice că în Statul nostru viața actuală nu este altceva decât viața trecutului; că în afară de viața trecutului nu este nici emoție istorică, nici emoție artistică.

Numai așa îmi explic numărul cel mare al doritorilor de a fi fost aci și în acelaș timp și multa mea grije, de a căuta pe cei cari, cred eu, ar fi putut să corespundă mai bine ideii cultului trecutului și dezvoltării cercetărilor istorice, deci bunului mers al acestei instituțiuni.

În special, dați-mi voie să exprim mulțumirile mele din inimă — și cred că și d-v. îl prețuiți tot atât de mult ca și mine — d-lui Kalinderu, care cu toate numeroasele ocupațiuni — de și nu știe până acum ce este osteneala — a consimțit să rămâe în Comisiunea Monumentelor Istorice. Este prețios lucru că am putut să-l conving să primească această sarcină. Iar dacă fac această indiscrețiune, este că mi-e teamă ca hotărârea care a luat-o să nu fie vremelnică. Eu ași dori ca să rămâie aci pentru totdeauna, fi-rește, atât cât omeneste se poate da durabilitate lucrurilor pe cari le rânduesc oamenii. Vedeti, vă rog, ce apel fac, ca să-l hotărâți să rămâie aci; și dacă nu-l putem hotărâ la aceasta atunci îl vom împiedica de a pleca. Din parte-mi, vă mărturisesc, că cel puțin atât cât voiu stă eu nu-l voiu lăsa să plece.

În ce privește menirea funcționarilor, vă mărturisesc, că pentru Comisiunea Monumentelor Istorice am o dreaptă și unică formulă; tot ce privește pe funcționarii acestei instituțiuni d-v. vă va reveni și ca drept și

ca datorie și ca răspundere. Se va face așa cum veți hotărâ d-v. Acei funcționari cari sunt de păstrat se vor păstra. Tot ce veți voi să păstrați, se va păstra; tot ce veți voi să modificați se va modifica.

Eu pui mare preț pe conservator și arhivar. Sunt mulți cari cred că arhivarul este un arhivar ca oricare și conservatorul un conservator cum s'ar întâmpla, un simplu funcționar, un biurocrat, și nu un funcționar cu totul aparte.

Dacă vom avea norocul să dăm peste un arhivar și un conservator bun, aceștia vor fi întru câtva sufletul acestei comisiuni; mai cu seamă în cece privește pe arhivar, care va putea contribui la cece se va numi corpul inscripțiunilor, înlesnind astfel sarcina d-lui Onciul, pentru punerea în valoare a tot ce ar avea interes în această privință.

Neapărat, că în sânul Comisiunii Monumentelor Istorice va trebui să fie armonie.

Nu mi-aș permite eu, când știu cine sunt persoanele numite în comisiune, să fac apel la necesitatea armoniei, dar fiind că vorbim de trecut, sper și rog pe d-l Kalinderu să creadă, că oarecari discordanțe cari s'au produs în trecut nu vor mai avea loc, pentru că uitându-mă la d-v., nu văd cine ar putea fi în divergință precugetată, mai ales când caracterul comisiunii este cu totul de dragoste desinteresată și ideală.

Ori care ar fi însă intențiunile și energia d-v., nu trebuie să ne facem iluzie. Valoarea lucrărilor și deci viitorul comisiunii sunt încredințate d-lor arhitecți. Dacă, prin urmare, din partea d-lor nu vom avea o excesivă activitate — toate aceste deliberări nu ne vor servi la nimic, căci deliberările sunt încredințate la mai mulți, astfel că se pierde oarecum din răspundere și din posibilitatea de executare. Ei bine, acțiunea este încredințată d-v. d-lor arhitecți, și nu mă îndoiesc că biuroul tehnic de sub direcțiunea d-lui Ghika, va da și mai multă activitate și desfășurare de energie ca în trecut. Știu că cere multe sacrificii, și că nu sunt remunerați cum ar trebui să fie, dar... la Comisiunea Monumentelor Istorice totul este un apostolat.

În cece privește Buletinul, publicațiunea aceasta a fost mijlocul cel mai bun pentru punerea în valoare a Monumentelor Istorice și pentru deschiderea gustului și cultului pentru ele. D-lor Kalinderu și Lapedatu, ca secretar, precum și celorlalți colaboratori ai Buletinului, le mulțumesc pentru râvna ce au depus pentru ca această publicațiune să apară în condițiunile cele mai bune. Un lucru însemnat care este în lege, este reglementarea săpăturilor și una din cauzele pentru care am ținut să introduc aci arheologia, reprezentată prin d-l Murnu, este pentru că, după mine, arheologia este mâna dreaptă pentru studierea Monumentelor Istorice. Era

ceva greșit mai înainte. Vechiul meu amic Tocilescu din acest punct de vedere a făcut o greșală; în râvna sa, în dragostea, care câteodată este prea exclusivă, pentru conservarea Monumentelor Istorice, redactase dispozițiunile acele ale legii după care săpăturile erau permise numai cu voia, unicului director al Muzeului. Ei, bine, am căutat prin noua lege să deschidem orizontul, să dăm acces larg tuturor acelor cari doresc să facă săpături istorice; și de aci crearea membrilor corespondenți, dezvoltarea care o vom da Buletinului, și necesitatea ca săpăturile să fie indicate de oricari din membrii și persoanele din afară, și să se facă pe o scară cât se poate de întinsă; pe câtă vreme prin legea dinnainte se împiedica orice săpături. Cât despre metoda care trebuie întrebuințată în activitatea d-v., cred că cel dintâi lucru care se impune este ca să avem un local propriu. Făgăduesc că aceasta va fi. Avem aci în acest așezământ două săli foarte bune la dispoziție. Va fi trebuință și de stabilirea unui program, de aceea cel dintâiu lucru pe care vă rog să-l faceți, este ca pe lângă inventariu să se stabilească și programul amănunțit, căci altmintrelea vom înnotă în ceva haotic. Nu știu dacă am dreptate, dar îmi pare că trebuie să se întrebuințeze un mijloc mai eficace în facerea restaurărilor. Mijlocul de până acum este asemenea grădinarului care în loc să dea soare și apă câtorva flori din potrivă le dă

la o mulțime câte ceva și nu ese nimic. Mai bine să fixăm câteva lucrări cu care să începem și pe care să le ducem la un bun sfârșit, decât să facem ca un proprietar, care având un mare palat de întreținut, face zilnic câte ceva la câte un colț, dar la urmă tot nimic nu se alege. De asemenea vom face și excursiuni în localitățile monumentelor istorice; eu pun preț pe programul de excursiuni căci le cred folositoare și în afară de partea estetică. Tot cu ocaziunea stabilirii programului de lucrări, vă atrag atențiunea să dați mai multă luare aminte și monumentelor publice, cari sunt particulare. S'ar părea o imposibilitate ca un monument să fie și public și particular. Cu toate astea așa este. Constituțiunea oprește, neapărat, să te faci stăpân pe monumentele particulare, totuș cred, că putem găsi mijlocul ca să ne exercităm această atribuție. Mă gândesc la biserică de la Mogoșoaia din timpul lui Constantin Brâncoveanu, care este de o mare valoare. Ași fi vrut să tratez și alte cestiuni, dar trebuie neapărat să fiu la orele 12 la Majestatea Sa în audiență. Sunt foarte bucuros că din cecece s'a petrecut astăzi, am căpătat impresia că legea va fi—cu ajutorul d-voastre—folositoare. Sper că creditul anul acesta să fie însemnat, se poate mări la trebuință; vom putea cu muncă să ajungem la rezultate bune, încetul cu încetul astfel ca să reconstituim cecece a fost.

ȘEDINȚELE COMISIUNII ÎN APRILIE—IUNIE 1913

VII. Ședința dela 8 Aprilie.

Ținută la Sinaia, în vederea cercetării proiectelor de planuri întocmite de d-l Arh. al Eforiei Spitalelor Civile pentru construcțiile plănuite a se ridica în curtea mănăstirii.

Președinte: I. Kalinderu. Membri prezenți: E. A. Pangrati și Gr. Cerkez. Asistent: Arh. N. Ghjika-Budești. Secretar: Alex. Lapedatu.

Examinându-se cestiunea la fața locului, se recomandă: să nu se facă nici o construcție nouă, ci să se restaureze cele existente, așa fel încât să nu-și piardă caracterul lor vechiu și cadrul armonios ce fac bisericuții.

Ce privește apartamentul pentru Mitropolit, lucrare ce intră în planurile d-lui Arh. Moga, — să se facă în fosta locuință a Starețului, care se va putea amenaja în interior potrivit trebuințelor, menținându-i-se însă forma exterioară, spre a rămâne în armonie cu clădirea dela dreapta și dela stânga bisericii.

Ce privește restaurarea bisericii, Comisiunea recomandă: să se răcăe straturile suprapuse de tencueli, care acopăr vechile zugrăveli ale fațadei; să se dea

jos tencuiala cu ciment dela soclu; să se mențină zugrăvelile interioare, curățindu-se numai de fum și făcându-li-se mici corecturi de absolută necesitate; să se scoată soba și coșul care s'au așezat în biserică.

Toate aceste lucrări se vor face de d-l Arh. al Eforiei Spitalelor Civile, de acord cu d-l Arh. Gr. Cerkez, membru al Comisiunii.

VIII. Ședința dela 24 Maiu 1913.

Președinte: I. Kalinderu. Membri prezenți: P. S. Episcop al Dunării de Jos, D. D. Nișon, Dr. C. I. Istrati, D. Onciul, G. Murnu și G. Balș. Asistent: Arh. N. Ghjika-Budești. Secretar: Alex. Lapedatu.

P. S. Administrator al Casei Bisericii roagă Comisiunea, ca printre viitoarele lucrări de restaurare, să fie și curățirea picturii bisericii mitropolitane din Capitală.

Tot Prea Sfinția Sa spune că Comisiunea ar trebui să stabilească, în principiu, că prin bisericile și mănăstirile declarate monumente istorice, nu se înțeleg numai bisericile ca atare, ci întreg așezământul ce aparține de dânsule.

D. Președinte arată că aceasta se va stabili pen-